

Főoldal>Az Ön jogai>Bűncselekmények sértettjei>Kárenyhítés>Az elkövetővel szemben támasztott kártérítési igény

Az elkövetővel szemben támasztott kártérítési igény

Nincsen arra vonatkozó speciális formanyomtatvány, amelyen nyilatkozhat azon szándékáról, hogy magánfélként a büntetőeljáráshoz kíván csatlakozni. Nem vonatkoznak előírások arra, hogy ezt a nyilatkozatot milyen formában kell megtenni. A meglévő tanúnyilatkozati formanyomtatvány tartalmaz egy arra irányuló kérdést, hogy az adott személy kíván-e a büntetőeljáráshoz magánfélként csatlakozni. Elegendő, ha az adott személy e kérdésre igennel felel, és röviden megjelöli, hogy miért indokolt őt bevonni az eljárásba.

Hogyan követelhetek kártérítést vagy egyéb jogorvoslatot/jóvátételt az elkövetőtől bírósági eljárás (büntetőeljárás) keretében, és kinek kell címezni a követelésemet?

A bűncselekmény sértettje kártérítést követelhet a számára okozott szenvedésért, illetve kompenzációt követelhet a büntetőjogilag védett jogait ért sérelemért. A sértett a követelése előterjesztése érdekében bejelentheti, hogy magánfélként csatlakozni kíván a büntetőeljáráshoz magánfélként való csatlakozási szándékáról tett nyilatkozat révén a sértett magánfélként csatlakozik a büntetőeljáráshoz. Amennyiben egy későbbi szakaszban az ügyész ejti a vádat, a magánfél az ún. „pótmagánvád” (*Subsidiaranklage*) útján folytathatja az eljárást.

Az eljárás állásától függően az eljáráshoz magánfélként való csatlakozásról szóló nyilatkozat, akár szóban vagy írásban, benyújtható a bűnügyi rendőrségnek (*Kriminalpolizei*), az ügyésznek vagy a bíróságnak. Nincsenek arra vonatkozó előírások, hogy ezt a nyilatkozatot milyen formában kell megtenni (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 67. szakaszának (3) bekezdése (*Strafprozessordnung*, a továbbiakban: StPO).

Alternatívaként a sértettek polgári per keretében is előterjeszthetik a követeléseiket.

A büntetőeljárás mely szakaszában kell előterjeszteni a kérelmet?

A büntetőeljáráshoz magánfélként való csatlakozási szándékáról tett nyilatkozat mindaddig előterjeszthető, amíg az érdemi tárgyaláson a bizonyítékok felvétele nem fejeződött be. Mivel e nyilatkozathoz a sértetti jogokon túlmutató részvételi jogok kapcsolódnak a büntetőeljárás során (például bizonyításvétel indítványozásának joga, idézés az érdemi tárgyalásra), gyakorlati megfontolásból érdemes lehet a büntetőeljáráshoz magánfélként való csatlakozási szándékáról tett nyilatkozatot az eljárás korai szakaszában benyújtani.

Mire irányulhat a kérelmem, és hogyan kell azt előterjeszteni (fel kell-e tüntetnem a kár összértékét, és/vagy tételesen fel kell-e sorolnom a veszteségeket, az elmaradt hasznót és kamatokat)?

A büntetőeljáráshoz magánfélként való csatlakozási szándékáról tett nyilatkozatban meg kell indokolnia a követeléseket. Az érdemi tárgyaláson folytatott bizonyítási eljárás lezárásáig elő kell terjesztenie a követelésére vonatkozó konkrét becslést. Mindazonáltal csak a kár egy részének a megtérítése követelhető.

Létezik-e speciális formanyomtatvány az ilyen kérelmekhez?

Nincsen arra vonatkozó speciális formanyomtatvány, amelyen nyilatkozhat azon szándékáról, hogy magánfélként a büntetőeljáráshoz kíván csatlakozni. Nem vonatkoznak előírások arra, hogy ezt a nyilatkozatot milyen formában kell megtenni. A meglévő tanúnyilatkozati formanyomtatvány tartalmaz egy arra irányuló kérdést, hogy az adott személy kíván-e a büntetőeljáráshoz magánfélként csatlakozni. Elegendő, ha az adott személy e kérdésre igennel felel, és röviden megjelöli, hogy miért indokolt őt bevonni az eljárásba.

Milyen bizonyítékokkal kell alátámasztanom a követelésemet?

A bizonyítékokat érdemes a bűncselekmény bejelentésekor vagy a bűnügyi rendőrség általi meghallgatás során előadni vagy benyújtani. Legkésőbb azonban a tárgyalásig be kell azokat nyújtani. Bizonyítékok lehetnek:

fényképek,
orvosi diagnózisok,
számlák,
árjánlatok stb.

Kell-e bírósági illetéket fizetnem, vagy kapcsolódnak-e egyéb költségek a kérelmemhez?

A magánfeleket általában nem terhelik költségek a büntetőeljárás során (kivéve az általuk választott képviselőik költségeit). Költség csak akkor terheli a magánfelet, ha szándékosan hamis vallomást tesz, amely alapján büntetőeljárás indul, vagy az elkövetőt „pótmagánvád” esetén felmentik.

Kaphatok-e jogi (ügyvédi) segítséget az eljárás előtt és/vagy az eljárás folyamán? És ha nem abban az országban élek, ahol az eljárás zajlik?

A magánfél nem köteles ügyvéd szolgáltatásait igénybe venni a büntetőeljárás során. Egyes sértettek, különösen azok, akik erőszaknak vagy veszélyes fenyegetéseknek lehetnek kitéve, vagy akiknek a bűncselekmény következtében a szexuális integritásuk vagy a szexualitásukkal kapcsolatos döntéshozatali képességük sérelmet szenvedett, személyes érintettségük lehető legmesszebbmenőik történő figyelembevételével a jogi eljárás során segítséget kérhetnek (jogi tanácsadás és ügyvédi képviselet), ha ez az eljárási jogaik biztosításához szükséges (StPO 66. szakaszának (2) bekezdése). A sértettek számára ez a segítségnyújtás ingyenes.

Tényleges pénzügyi szükséghelyzet esetén más sértettek is kérhetnek ügyvédi segítséget az eljárási segítségnyújtási rendszer keretében, ha ez az igazságszolgáltatás biztosításához, különösen a későbbi polgári peres eljárás elkerülése iránti jog érvényesítése érdekében szükséges (StPO 67. szakaszának (7) bekezdése).

Ausztriában a büntetőeljárások tekintetében ez a külföldön élő magánszemélyekre és azokra a magánszemélyekre is vonatkozik, akik nem osztrák állampolgárok.

Melyek azok az esetek, amikor a büntetőbíróság nem fogadja be, vagy elutasítja a kérelmemet?

A büntetőeljáráshoz magánfélként való csatlakozási szándékáról tett nyilatkozatot nem fogadják be, ha az nyilvánvalóan nem megalapozott, azt késve nyújtották be, vagy a kompenzációs összegre vagy kártérítésre vonatkozó becslést nem terjesztették elő időben (StPO 67. szakaszának (4) bekezdése). Mindaddig, amíg a vádat nem viszik bíróság elé, az ügyész jogosult dönteni a nyilatkozat befogadásáról. Amint megtörtént a vádemelés, már a bíróság jogosult dönteni (StPO 67. szakaszának (5) bekezdése).

Ha az érdemi tárgyalás ítélethozattal zárul, a bíróságnak a benyújtott polgári jogi követelések tárgyában is döntést kell hoznia. Ha a vádlottat felmentették, a magánfélnek polgári bíróság előtt kell előterjesztenie a követelését, mivel ilyen esetekben a magánfélnek nem ítélt meg kompenzáció vagy kártérítés a büntetőeljárás keretében. Ha a vádlottat bűnösnek találták, i. a követelés (részben vagy teljes egészében) megítélésre kerülhet, vagy ii. a kérelmezőt felszólíthatják, hogy a követelését polgári bíróság előtt terjessze elő. Polgári perre a bűnösséget megállapító ítélet ellenére akkor van szükség, ha a polgári jogi követelés a határozathozatalhoz szükséges tényállás teljes körű feltárását követően nem minősül megalapozottnak, vagy a büntetőeljárás kimenetele nem teszi lehetővé, hogy akár csak részben helyt adjanak a polgári jogi keresetnek, kivéve ha lehetőség van olyan bizonyítási eljárást lefolytatni, amely a

vádolt bűnössége és a büntetés kiszabása tekintetében hozandó határozat meghozatalát nem késlelteti jelentősen, és amelynek során a határozat alapjául szolgáló tényállás alaposabban feltárható.

A polgári jogi keresetek a büntetőeljárás keretében nem utasíthatók el, vagyis a magánfél a keresetét polgári bíróság előtt még előterjesztheti.

Fellebbezhetek-e az ilyen határozattal szemben, vagy rendelkezésemre áll-e egyéb jogorvoslati/jóvátételi lehetőség?

Amennyiben a nyilatkozatot az ügyész elutasítja, jogsértésre hivatkozással fellebbezés terjeszthető elő (StPO 106. szakasz). Ha a nyilatkozatot a bíróság utasítja el, panasz nyújtható be (StPO 87. szakaszának (1) bekezdése).

A magánfél (kizárólag bizonyos esetekben) semmisségi keresetet vagy fellebbezést nyújthat be a vádlott felmentése miatt a polgári bírósághoz való áttétellel szemben. Ha a felet annak ellenére a polgári bírósághoz irányítják át, hogy a vádlottat elítélték, a polgári jogi követelések alapján fellebbezés terjeszthető elő. A büntetőeljárás keretein kívül a polgári jogi keresetek minden esetben benyújthatók a polgári bírósághoz.

Amennyiben a bíróság megítélte számomra a kártérítést, hogyan biztosíthatom, hogy az erről szóló határozat az elkövetővel szemben végrehajtásra is kerüljön, és milyen segítséget kaphatok ennek biztosítása érdekében?

A végrehajtásról szóló törvény (*Exekutionsordnung*, a továbbiakban: EO) 1. szakaszának első mondatával összhangban a büntetőbíróságok által a polgári jogi követelések tárgyában hozott, jogi kötőerővel bíró döntések az EO értelmében végrehajtható okiratnak minősülnek. Minden egyes végrehajtási eljárásához szükség van érvényes végrehajtható okiratra. A végrehajtást az illetékes kerületi bíróság (*Bezirksgericht*) útján kell kérelmezni. A végrehajtást engedélyezik, ha annak minden feltétele teljesült. A kérelmező kérésére végrehajtási intézkedést hoznak (például ingóságokat értékesítenek, követeléseket ruháznak át a végrehajtást kérő hitelező számára, vagy elrendelik valamely ingatlan kényszereladását).

A végrehajtási eljárásra vonatkozó formanyomtatvány az osztrák igazságügyi minisztérium alábbi linken található honlapján érhető el:

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Exekution.aspx>

Amint a végrehajtási intézkedést jóváhagyták, a végrehajtási eljárást általában bíró vagy bírósági tisztviselő folytatja le. A végrehajtási intézkedést a bírósági végrehajtók hajtják végre, akik Ausztriában bírósági tisztviselők. A hitelezőt csak abban az esetben szólítják fel további kérelmek előterjesztésére, ha a bíróság vagy a bírósági végrehajtó ezek hiányában nem tudja folytatni az eljárást, vagy az intézkedés költségvonzattal jár.

A végrehajtási intézkedést mindaddig folytatják, amíg sikerrel nem jár vagy megszüntetésre nem kerül, vagyis a hitelező megfizette a tartozását a hitelező számára az eljárás során.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.